

Oslo, 26.05.2023

Innspill til regjeringens leseleststrategi fra Story House Egmont

Story House Egmont viser til arbeidet med regjeringens leseleststrategi, et initiativ vi synes er veldig positivt, og ønsker med dette å komme med vårt innspill. Story House Egmont er Norges største utgiver av blader, magasiner, tegneserier og digitale tjenester til voksne, barn og unge. Vi utvikler morgendagens medier gjennom historiefortelling og digital innovasjon. Egmont er en stiftelse, og vi bruker av vårt overskudd til å hjelpe barn og unge.

Kultur- og likestillingsministeren uttrykker det veldig godt når hun sier at «Lesing er noe av det viktigste vi gjør i livet. Lesing er viktig for utdanningen vår, for folkeopplysning og for deltakelse i demokratiet. Og ikke minst - bøkene tar oss til nye verdener og gir oss nytt blikk på oss selv og samfunnet.» Det er vi helhjertet enig i, både når det gjelder vår flora av magasiner der godt innhold med godt språk, som engasjerer leserne, og vårt mangfold av tegneserier. Vårt mål er at leseren ikke kan legge fra seg lesestoffet, og må bare ha mer!

Rammebetingelser viktig

Det er i dag fritak for merverdiavgift for bøker, som er godt kjent, og viktig for oss. Mindre kjent er kanskje merverdiavgiftsfritaket for tidsskrifter som betinges av 80 prosent salg gjennom abonnement (jf. merverdiavgiftslovens § 6-3). Dette fritaket omfatter de fleste av Story House Egmonts magasin- og bladutgivelser. For oss er det avgjørende at dette unntaket består dersom vi både skal overleve som utgiver og i tillegg ha muskler til å satse på bredt norsk lesestoff.

Torvik-utvalget (NOU 2022:20) foreslo å fjerne både fritaket for bøker og tidsskrifter/abonnemeter. Vi er glade for at regjeringen har lagt utvalgets utredning i skuffen. Fjerning av fritaket ville vært alvorlig skudd for baugen på enhver leseleststrategi. Momsfritakene er som kjent begrunnet med at det norske språket er lite og sårbart. Konkurransen fra skjerm og nettbrett med utenlandsk språk og innhold blir stadig hardere, og begrunnelsen står stadig sterkere.

Vi vil også påpeke at inntektene fra en merverdiavgift slik utvalget foreslo etter våre beregninger for vår virksomhet ville være null eller negative. Resultatet ville utvilsomt vært mindre lesestoff på norsk og følgelig mindre lesing.

Vår anbefaling:

- Opprettholde dagens rammebetingelser med moms-fritak for bøker og tidsskrifter, dvs. inkludert magasiner og blader som selges gjennom abonnement.

Tegneserier som døråpner til leselest!

Egmont Kids Media har de siste fem årene bygd opp en unik tegneseriesatsing som vi kaller Nordic manga, og som har bevist at barn vil lese hvis de får de rette bøkene presentert til seg.

Vi har trykket over en halv million tegneseriebøker de siste fem årene, og det kommer stadig flere serieskapere som vil lage disse bøkene, og flere barn som vil lese dem.

Men en av de dårligste kundene til dette nye lese-fenomenet er staten, og innkjøpsordningen. Innkjøpsordningen for tegneserier er underfinansiert, noe som i fjor førte til at hele 56 prosent av alle tegneserier for barn ikke kjøpt inn til bibliotekene. Konsekvensen er at ekstremt populære bøker gjøres utilgjengelig for bibliotekenes lånere. Underlig nok holder dermed folke-lesningens store kulturuttrykk, nemlig tegneserier, på å bli noe de med god råd kan gi til barna sine.

Egmont Kids Media vil derfor oppfordre kulturministeren til å øke potten for tegneserie-innkjøp under innkjøpsordningene med 5 millioner kroner i året. Dette vil sikre at mange flere tegneserier for barn og unge, faktisk når barn og unge, og faktisk blir en del av den nye biblioteksatsningen som nå pågår.

Vi ønsker også at det opprettes et par kunstnerstipender øremerket serieskapere. I dag finnes det ingen.

Å satse på å bli tegneserieskaper er høy risiko. Du må kun basere deg på salgsinntekter via royalty, og med slike usikre fremtidsutsikter kan særlig ramme minoriteter ekstra tungt, siden de er ikke vant til at storsamfunnet betaler for å høre nettopp deres stemme.

Nå er vi i Egmont stolte over at vi har et par skeive serieskapere i stallen, som ikke har blitt innkjøpt av statens ordninger, men som likevel kan leve – så vidt det går – på salgsinntekter. Men det er jo trist at staten er den dårligste kunden når det gjelder å fremme skeive serieskaperes historier. Og det er også trist med tanke på de mange lånerne som kunne trengt å lese nettopp en slik tegneserie.

Vi håper også at kulturdepartementet i enda større grad vil fremsnakke norske tegneserier, at serieskapere inviteres til store kulturarrangement, og at de også lar disse kunstnerne og forfatterne være en del av den offisielle norske kunstnerstallen.

Vi har muligheter for å gjøre store ting innen tegneseriefeltet akkurat nå. Vi kan vekke leselysten, vi kan sikre et mangfold – både blant skaperne og leserne – og vi kan, på sikt, eksportere disse tegneseriene over landegrensene.

Men for å lykkes trenger vi at kulturpolitikken sidestiller tegneserier med annen kunst og kultur. Både økonomisk og symbolsk.

Anbefalt tiltak:

- Innlemme tegneserier i innkjøpsordningene på lik linje med bøker.
- Snakke opp og anerkjenne tegneserier som både kunst og forfatterskap og viktig for både leselyst, mangfold og fantasiutfoldelse.
- Opprette kunstnerstipender øremerket serieskapere.

Magasiner og ukeblader

Story House Egmont leverer godt innen inspirasjon, nytte og underholdning, noe opplagstallene for 2022 er et synlig bevis på med et totalsalg på 20,7 millioner ukeblader og magasiner. Hjemmet beholder posisjonen som Norges største ukeblad, og solgte mer enn 7,2 millioner eksemplarer i 2022. Hjemmet, Norsk Ukeblad og Familien stod for hele 12,1 millioner solgte blader. Lesestoffet er en god miks av fortellinger fra virkeligheten, nyttige tips og triks, oppskrifter på mat og håndarbeid, nyheter fra kjendisenes verden og spennende krim og dramatiske, historiske hendelser. Vi har egne blader

innen bolig, livsstil, jakt og fiske, mat, foreldre og bar, og masse mer. Vi publiserer også Norges ledende fag- og nisjeblader med tilhørende digitale tjenester.

For Story House Egmont er det viktig å påpeke hvor viktig også denne typen lesestoffprodukter er for folk, og for norsk språk, mangfold og leselyst. Lesing av magasiner gir en egen ro, og mulighet til å fordype seg. Det vil vi fortsette å legge til rette for.

Anbefalt tiltak:

- Anerkjenne magasiner og ukeblader som viktig for leselyst.

Story House Egmont takker for muligheten til å komme med innspill, og bidrar gjerne med mer informasjon til arbeidet med leselyststrategi dersom det er ønskelig!

Nina Vesterby
Administrerende Direktør